

DAGHØJSKOLEFORENINGEN

Gammel Kongevej 39e, 2.th. • 1610 København V • tlf: 33 33 06 66 fax: 33 33 95 95 • www.daghojskoler.dk • forenin-

30.11.10

Til Folketingets arbejdsmarkedsudvalg

Daghøjskoleforeningen ønsker hermed at gøre Arbejdsmarkedsudvalget opmærksom på en række uhensigtsmæssige konsekvenser af de foreslåede lovændringer på beskæftigelsesområdet.

Vi er enige i det erklærede formål med lovforslaget, at gøre slut på nyttesløs aktivering, ikke mindst når det gælder alvorligt syge og korttids-sygemeldte. Vi mener derfor at en justering af lovgivningen er på sin plads.

De foreliggende forslag risikerer imidlertid at skabe nye store problemer og nye former for kassetænkning, idet man ikke bare rammer meningsløse aktiveringsforløb, men samtidig rammer helt nødvendige tilbud til mennesker, der har brug for en individuelt tilpasset indsats for at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Vi vil i det følgende koncentrere os om følgende punkter:

1. Lovforslaget indfører en incitamentsstruktur, der generelt rammer individuelt tilpassede forløb til mennesker, der har brug for særlig støtte for at kunne gennemføre nødvendig opkvalificering. Det vil betyde at store grupper af sårbare ledige reelt opgives og marginaliseres yderligere.
2. Lovforslaget indfører en incitamentsstruktur, der er i modstrid med ambitionerne om at flere unge skal gennemføre en uddannelse. Unge ledige uden uddannelse risikerer at blive ladt i stikken.
3. Lovforslaget indfører en incitamentsstruktur, der rammer skræddersyede tilbud der er af helt afgørende betydning for mennesker med depression, stress og nedslidning. Det vil medføre længere varighed af sygedagpengeforløb og flere førtidspensionister.
4. Den korte tidshorisont for lovforslagets ikrafttræden og de tilhørende besparelser er i sig selv et afgørende problem, idet det slår kommunernes planlægning på området i stykker og skaber kaotiske tilstande i beskæftigelsesindsatsen. Mange velfungerende tilbud med gode effekter vil blive opgivet i kampen for at få 2011-budgetterne til at hænge sammen.

Vi forudser, at disse faktorer allerede i 2011 vil betyde længere varighed af det gennemsnitlige sygedagpengeforløb, hvilket vil begrænse den beregnede offentlige besparelse markant. På lidt længere sigt vil det også betyde at flere bliver førtidspensionister, at færre unge gennemfører en uddannelse og at flere marginaliseres i forhold til arbejdsmarkedet. Det betyder en begrænsning af arbejdskraftudbuddet og udgifter til passiv forsørgelse, der kunne være undgået gennem en fleksibel indsats. Foruden øget pres på psykiatrien og menneskelige tragedier.

Nedenfor uddybes punkterne og i et bilag gives eksempler op virkningsfulde skræddersyede forløb, der vil være i stor risiko for nedlæggelse, hvis lovforslaget vedtages i den foreliggende form.

- 1. Lovforslaget indfører en incitamentsstruktur, der generelt rammer individuelt tilpassede forløb til mennesker, der har brug for særlig støtte for**

at kunne gennemføre nødvendig opkvalificering. Det vil betyde at store grupper af sårbare ledige reelt opgives og marginaliseres yderligere.

Det er i fuldstændig modstrid med den politik, der har været gældende siden ”En ny chance til alle” i 2006 og som har sigtet på at få alle med på vognen, så vidt det overhovedet er muligt. Der er ofte tale om mennesker som ikke har en chance for at komme i virksomhedspraktik eller uddannelse uden et individuelt tilpasset vejlednings- og opkvalificeringsforløb, der styrker de faglige og/eller personlige og sociale kompetencer, ofte af længere varighed.

Indsatsen har i vidt omfang været succesfuld og har betydet, at mange mennesker, der havde opgivet alt håb om en tålelig tilværelse, for første gang er begyndt at tro på at de har en plads i samfundet og at der er nogen der tror på, at de har noget at bidrage med. Nu vil de i stort tal blive overladt til sig selv igen med en oplevelse af, at invitationen til at bidrage til fællesskabet alligevel ikke var alvorligt ment.

Lovforslagets nedprioritering af særligt tilrettelagte vejlednings- og uddannelses tilbud er begrundet i velfungerende forsikrede lediges oplevelse af, at de er blevet mødt med irrelevante tilbud, men det er de sårbare ledige der kommer til at betale prisen.

Daghøjskoleforeningen står uforstående overfor, at flere års fagligt og samfundsøkonomisk velbegrundet indsats erstattes af en incitamentsstruktur, der ikke bare ruller indsatsen tilbage til tiden før ”En ny chance” men som virker direkte modsat, uden at det så meget som berøres i bemærkningerne til lovforslaget.

Kommunerne er stadig forpligtede på et minimumsniveau for aktivering, men presset for at gøre det billigst muligt er øget. Dermed er der udsigt til flere discounttilbud, mens individuelt tilpassede tilbud, der virker, vil blive valgt fra mange steder.

Det hører med til billedet, at der allerede nu er mangel på virksomhedspraktik- og løntilskudsjobpladser. Der er altså også grænser for i hvilket omfang virksomhederne kan løfte opkvalificeringen af de ledige, både fagligt og volumenmæssigt.

2. Lovforslaget indfører en incitamentsstruktur, der er i modstrid med ambitionerne om at flere unge skal gennemføre en uddannelse. Unge ledige uden uddannelse risikerer at blive ladt i stikken.

For godt et år siden vedtog folkettingen en ændring af beskæftigelsesindsatsen, som betød, at jobcentrenes indsats for unge ledige under 30 år, som ikke har en uddannelse, skulle handle om, hvordan man kan få den enkelte til at gennemføre en uddannelse.

Det har betydet at kommunernes virkelig har ændret fokus i indsatsen for de unge ledige – i dag satses der målrettet på at opfylde fremtidens behov for uddannet arbejdskraft, frem for kortsigtede satsninger på udsigtsløse ufaglærte job.

For unge, der ikke umiddelbart er i stand til at gennemføre en uddannelse iværksættes der nu særlige tilrettelagte og målrettede indsatser for at gøre dem uddannelsesparate – i overensstemmelse med målsætningen om at 95% af alle unge skal gennemføre en uddannelse og i sin forlængelse af ungepakkens satsning på særligt tilrettelagte forløb for 15-17 årige, der ikke er uddannelsesparate.

Denne indsats risikerer nu at blive tabt på gulvet fordi kommunerne ikke har råd til at give de unge ledige over 18 år de skræddersyede tilbud, de har brug for.

Også her står Daghøjskoleforeningen uforstående over for at man ændrer en fagligt velbegrundet og velfungerende politik, som man har indført for kort tid siden, til det modsatte uden at det berøres i bemærkningerne til lovforslaget.

3. Lovforslaget indfører en incitamentsstruktur, der rammer skræddersyede tilbud, der er af helt afgørende betydning for mennesker med depression, stress og nedslidning. Det vil medføre længere varighed af sygedagpengeforløb og flere førtidspensionister

Daghøjskoleforeningen mener at det er indlysende rigtigt at justere de ligeledes ganske nye regler om aktivering af sygedagpengemodtagere. Aktiveringen af mennesker der er sygemeldte i kortere tid af grunde, der er uproblematisk ift. til tilbagevenden til en eksisterende arbejdsplads, er svær at begrunde. Det er også, både menneskeligt og samfundsøkonomisk, det eneste forsvarlige at opgive aktivering af alvorligt syge mennesker.

For store grupper af mennesker med f.eks. stress, depression eller fysisk nedslidning er individuelt tilpassede vejlednings-, afklarings- og opkvalificeringsforløb imidlertid helt nødvendige, hvis de skal have en chance for at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Tilbud om virksomhedspraktik er i bedste fald irrelevant for en person med stress og oftest direkte skadeligt.

Med lovforslaget er der ikke tale om tilbagevenden til den tidligere situation, hvilket formodentlig ville have begrænsede skadevirkninger, idet mange kommuner også tidligere anvendte særligt tilrettelagte tilbud fordi det gav resultater. Problemet er, at der tale om en politik, der er direkte modsat den gældende lovgivning, når kommunerne fremover straffes økonomisk for at anvende særligt tilrettelagte forløb.

For rigtig mange vil det betyde længere sygedagpengeforløb, hvilket hurtigt kan reducere de forventede besparelser markant. Hvis det gennemsnitlige sygedagpengeforløb forlænges med en dag koster det i omegnen af 300 mill. kroner i øgede offentlige udgifter.

Samtidig vil flere med psykiske lidelser og nedslidningsskader lande på førtidspension – i direkte modstrid med intentionerne i den bebudede reform af førtidspensionen. 500 ekstra førtidspensionister giver en øget offentlig udgift på 100 mill.

Mange daghøjskoler har rigtig gode resultater med at hjælpe disse grupper tilbage til arbejde eller uddannelse - se bilaget. Hvis kommunerne fremover straffes økonomisk for at tilbyde den slags forløb frem for at lade stå til, så efterlades mange mennesker i en mere eller mindre håbløs situation. Det er menneskeligt og samfundsøkonomisk uacceptabelt.

Der skal være et klart arbejdsmarkeds- og/eller uddannelsesperspektiv i alle tilbud, men der skal være plads til at skræddersy tilbud, så de passer til den enkeltes behov.

4. Den korte tidshorizont for lovforslagets ikrafttræden og de tilhørende besparelser er i sig selv et afgørende problem, idet det slår kommunernes planlægning på området i stykker og skaber kaotiske tilstande i beskæftigelsesindsatsen. Mange velfungerende tilbud med gode effekter vil blive opgivet i kampen for at få 2011-budgetterne til at hænge sammen.

Problemerne er isæt helt akutte i de kommuner, der har en anstrengt økonomi og som nu - en måned før årsskiftet og umiddelbart efter vedtagelsen af budgettet for 2010 - skal ud og finde nye besparelser. De har ikke mange muligheder for at nå at indrette sig og finde bare nogenlunde fornuftige løsninger. Derfor bliver katastroferne unødvendigt store i 2011 og ud fra de meldinger, vi hører fra kommunerne, så er overgangsordningen langt fra tilstrækkelig til at sikre indsatsen på et forsvarligt niveau.

Sammenfattende

Daghøjskoleforeningen anerkender, at lovforslaget tilsigter at løse nogle problemer omkring visse kommuners spekulation i aktivering for aktiveringens skyld. Ved at straffe kommunerne helt generelt for at bruge vejlednings-, afklarings- og opkvalificeringsforløb, der er skræddersyet til at imødekomme særlige behov, så smider man imidlertid barnet ud med badevandet.

Lovændringen er i vidt omfang et udtryk for en 180 graders vending i forhold til flere års satsninger på at få unge i uddannelse og at få flere ud af passiv forsørgelse, psykiske lidelser og sociale problemer. Det fortjener i det mindste et ordentligt forarbejde og en grundigere analyse af konsekvenserne.

Daghøjskoleforeningen frygter, at besparelserne allerede i 2011 viser sig at være en glædeskalkule pga. længere sygemeldinger og flere førtidspensionister. De langsigtede konsekvenser bliver meget værre – både menneskeligt og samfundsøkonomisk.

Vi står gerne til rådighed med uddybning af vore synspunkter.

Med venlig hilsen

Randi Jensen
sekretariatsleder

Eksempler på virkningsfulde, skræddersyede forløb i farezonen og kontaktoplysninger:

Daghøjskolen i Randers får unge på kontanthjælp i uddannelse. Daghsøjskolen har gennem et år arbejdet intensivt med en målgruppe af unge, der har været på kontanthjælp i mere end to år. Foreløbig har de fået 46 af 160 i gang med ordinær uddannelse og de forventer at komme op omkring 30 % i år. Hertil kommer en del som er kommet videre i andre tilbud eller arbejde. Med de nye refusionsregler bliver det vanskeligt for kommunen at finansiere et sådant, håndholdt tilbud.
Kontakt leder Dorthe Ditlev, 86 43 20 00

Kaffé Fair er et skæft tilbud der hjælper skæve mennesker med at finde deres egen vej og komme videre mod uddannelse og arbejde. Kaffé Fair i Aalborg er et særligt tilrettelagt uddannelsesrettet daghøjskoletilbud for unge voksne, især unge med misbrug og mange med ADHD. Tilbuddet er anerkendt for sine resultater og er en del af kommunens helt nye plan for at få flere unge i uddannelse. Med forliget ligger planen måske i ruiner.
Kontakt leder af Daghsøjskolen Fokus, Bjørn Salling, 98128844

Samarbejdsprojekt mellem AMU og daghsøjskole hjælper indvandrede med svag skolebaggrund gennem uddannelse til arbejde. Også voksne med et uddannelsesbehov rammes. Et forløb, der blev gennemført sidste efterår i samarbejde mellem Roskilde Slagteriskole og Ishøj Daghsøjskole hjalp 21 ledige indvandrere med svag skolebaggrund igennem, så alle fik et fødevarerhygiejnebevis og andre kompetencer der efterspørges i madbranchen. Se omtale af forløbet her <http://www.dfs.dk/netavisen/undervisningoguddannelse/klartiljobiboer-nekoekkenet.aspx>.
Med de nye regler vil et lignende forløb formodentlig ikke kunne finansieres.
Kontakt daghsøjskoleleder Györgyi Csato, 20723344

En skræddersyet indsats med motion og vejledning hjælper mod depression. Idrætsdaghsøjskolen IDA i Århus arbejder med kombinationer af motion og vejledning som en effektiv vej til at hjælpe mennesker med depression. Se her historien om Heidi som har været ramt af en dyb depression i flere år <http://www.dfs.dk/brobygning/heidi.aspx>
På et halvt år kom hun ud af depressionen, takket være sin deltagelse i et kursus på IDA. Hun har siden taget en HF og er nu i gang med en pædagoguddannelse.
Kontakt leder Lars Lerche, Daghsøjskolen IDA, 86165977. Heidi kan kontaktes via Daghsøjskoleforeningen, 33330666.

Skræddersyet indsats mod depression er en efterspurgt mangelvare

Frederiksberg Daghøjskole er en anden daghøjskole, der arbejder med personer med depression og har stor søgning og gode resultater. Kurset hjælper deltagerne til at træde ud af den sociale isolation, som en depressionslidelse ofte medfører – og udvikle nye livsstrategier. Magasinet "Arbejdsliv" på DR2 har lavet en udsendelse om vejen fra depression til arbejde via kurset. Skolen blev efterfølgende kimet ned af mennesker fra hele landet, der ville vide hvor man kan finde sådan et kursus.

Kontakt leder Hanna Feddersen 38112100

Andre specialister på området psykiske problemer er CBB i Viborg, der bl.a. arbejder med terapihave og andre metoder til at hjælpe depressive og stressramte videre.

Kontakt leder Per Lange 86628650